

Vlaams
Parlement

stuk **1946** (2012-2013) – Nr. 2
ingediend op 10 juni 2013 (2012-2013)

Voorstel van decreet

van de heer Hermes Sanctorum,
mevrouw Elisabeth Meuleman en de heer Björn Rzoska

houdende de oprichting
van een Vlaams Energiedistributienetbedrijf (VEDNB)

Advies

van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Reactie

Op het voorstel van decreet houdende de
oprichting van een Vlaams
Energiedistributienetbedrijf

Brussel, 10 juni 2013

SERV_ADV-20130610_VEDNB.docx

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Wetstraat 34-36, 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11 • F +32 2 217 70 08 • info@serv.be • www.serv.be

Oprichting VEDNB

Adviesvraag: Voorstel van decreet houdende de oprichting van een Vlaams Energiedistributienetbedrijf (VEDNB)

Adviesvrager: Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie van het Vlaams Parlement

Ontvangst adviesvraag: 27 mei 2013

Adviestermijn: 30 kalenderdagen

Opdracht: toepassing van artikel 35 van het Reglement van het Vlaams Parlement

Goedkeuring SERV: 10 juni 2013

De heer Jan Penris
Voorzitter Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk
Beleid en Energie
Vlaams Parlement
1011 Brussel

contactpersoon
Mohamed Al Marchohi
mamarchohi@serv.be

ons kenmerk
SERV_BR_20130610_VEDNB_mamit

Brussel
10 juni 2013

Voorstel van decreet tot oprichting van een Vlaams Energiedistributienetbedrijf

Mijnheer de Commissievoorzitter,

Op 27 mei 2013 vroeg u de SERV, in naam van de Commissie bevoegd voor Energie van het Vlaams Parlement, om in toepassing van artikel 35 van het Reglement van het Vlaams Parlement een reactie te geven op een voorstel van decreet houdende de oprichting van een Vlaams Energiedistributienetbedrijf (VEDNB). Als bijlage vindt u de bemerkingen van de SERV bij het voorstel van decreet.

De belangrijkste opmerking van de SERV is dat de discussie onvoldoende uitgerijpt is om te kunnen besluiten dat één Vlaamse energiedistributienetbeheerder de beste manier is om de vooropgestelde doelstellingen te realiseren. De SERV meent dat de voor- en nadelen van de vooropgestelde optie (één Vlaams Energiedistributienetbedrijf) verder in kaart moeten worden gebracht, en moeten worden vergeleken met de voor- en nadelen van alternatieve beleidsopties.

Bovendien meent de SERV dat er achterliggend aan het voorstel van decreet belangrijke maatschappelijke discussies zijn die dringend en in alle transparantie moeten worden gevoerd. Het betreft de discussie over de financiering van de kosten die worden opgelegd aan de netbeheerders en van het Vlaamse energiebeleid in het algemeen, en de discussie over de toekomstige rollen van de netbeheerders in het licht van een sterk evoluerende vrijgemaakte energiemarkt.

Het voorgaande neemt niet weg dat het voorstel van decreet nuttige bepalingen bevat die ook zouden kunnen worden opgelegd aan de bestaande netbeheerders, los van de discussie over één Vlaamse energiedistributienetbeheerder.

De SERV is uiteraard graag bereid om, indien uw Commissie dat wenst, op een hoorzitting of gedachtewisseling zijn bemerkingen toe te lichten.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Ann Vermorgen
voorzitter

Reactie

1. Situering

Op 27 mei 2013 werd de SERV door het Vlaams Parlement gevraagd om in toepassing van artikel 35 van het Reglement van het Vlaams Parlement zijn opinie te geven op een voorstel van decreet houdende de oprichting van een Vlaams Energiedistributienetbedrijf (VEDNB).

Art. 35 van het Reglement van het Vlaams Parlement geeft een commissie de bevoegdheid om personen of instellingen uit te nodigen en te horen of hen om documentatie, voorlichting of medewerking te verzoeken. De procedure van art. 35 betreft dus geen “officiële” adviesvraag van het Vlaams parlement aan de SERV (art. 71 van het Reglement van het Vlaams Parlement). Het betreft eerder een schriftelijke insteek of gedachtewisseling.

Het voorstel van decreet wil de bestaande 11 netbedrijven die actief zijn op Vlaams grondgebied vervangen door één Vlaams Energiedistributienetbedrijf. Hierdoor wil men bekomen dat er een eenheidstarief over het gehele Gewest tot stand komt en het verschil tussen de vandaag bestaande en uiteenlopende tarieven wegvalt (11 voor elektriciteit en 11 voor gas). Ten tweede wil men door de fusie (ook tussen de vandaag nog bestaande zuivere en gemengde intercommunales) schaalvoordelen realiseren en zo bijdragen tot efficiëntiewinsten die de stijgende trend in distributienettarieven (deels) kunnen inperken. Het nieuw op te richten VEDNB zou juridisch vorm krijgen als een EVA.

Eerder keurde de Vlaamse regering de conceptnota “toekomst energiedistributie in Vlaanderen” goed. Hierin wordt gesteld dat Eandis en Infrax zich onder andere engageren om binnen hun werkgebied over te gaan tot één tarief, ten laatste tegen het moment van de volgende tariefperiode. Hieraan zou een efficiëntieoefening voorafgaan die een maximale interne fusieoperatie inhoudt. De Vlaamse regering zou de decretale ingrepen doorvoeren die hiervoor nodig zijn.

De SERV formuleert hierna enkele bemerkingen bij het voorstel van decreet. De SERV is uiteraard graag bereid om op een hoorzitting of gedachtewisseling zijn bemerkingen verder toe te lichten.

2. Analyseer en vergelijk alternatieven

Met de verplichte fusie van de bestaande 11 netbedrijven die actief zijn op Vlaams grondgebied in één Vlaams Energiedistributienetbedrijf wil men twee doelstellingen realiseren.

- ▀ maximale efficiëntie bij de netbeheerders;
- ▀ een eenheidstarief in Vlaanderen.

Ook de SERV is vragende partij voor netbeheerders die efficiënt werken en een veilig en betrouwbaar net verzekeren, en voor de nodige maatregelen van de overheid en de regulator om dat te realiseren en te bewaken. Het is echter onduidelijk in hoeverre een

fusie veel extra efficiëntiewinsten kan opleveren. Een fusie kan overigens ook nadelen hebben voor de efficiëntie.

De SERV ondersteunt tevens de vraag naar een verdergaande solidarisering van (bepaalde) kosten. Maar solidarisering is, als men dat wenst, ook mogelijk zonder fusie.

De belangrijkste bemerking bij het voorstel van decreet is dus dat debat genuanceerder moet worden gevoerd dan nu soms wordt voorgesteld. De discussie is vandaag onvoldoende uitgerijpt om te kunnen besluiten dat één Vlaamse energiedistributienetbeheerder de beste manier is om de vooropgestelde doelstellingen te realiseren. Zowel de formule van één Vlaamse netbeheerder als deze met meerdere netbeheerders hebben hun voor- en nadelen. Meer analyse en onderbouwing is nodig om een goede en goed onderbouwde beleidsbeslissing te nemen.

De SERV meent dan ook dat de voor- en nadelen van de vooropgestelde optie (één Vlaams Energiedistributienetbedrijf) verder in kaart moeten worden gebracht, en moeten worden vergeleken met de voor- en nadelen van alternatieve beleidsopties (cf. RIA-methodologie). Als onderdeel daarvan kan een vergelijking met de organisatie van het distributienet in andere landen ook nuttige informatie opleveren.

In de rest van deze reactie wordt voor elk van de vooropgestelde doelstellingen aangegeven dat een fusie niet noodzakelijk de oplossing is en ook nadelen heeft, en dat er andere en misschien betere alternatieven denkbaar zijn. Er wordt ook ingegaan op de nood aan een visie op de toekomstige organisatie van het netbeheer.

Hieruit zal tevens blijken dat er achterliggend aan het voorstel van decreet belangrijke maatschappelijke discussies zijn die in alle transparantie moeten worden gevoerd. Het betreft dan met name de discussie over de financiering van de kosten die worden opgelegd aan de netbeheerders en van het Vlaamse energiebeleid in het algemeen en de discussie over de toekomstige rollen van de netbeheerders in het licht van een sterk evoluerende vrijgemaakte energiemarkt.

Het voorgaande neemt niet weg dat het voorstel van decreet nuttige bepalingen bevat die ook zouden kunnen worden opgelegd aan de bestaande netbeheerders, los van de discussie over één Vlaamse energiedistributienetbeheerder.

3. Efficiënte netbeheerders

Meer onderbouwing nodig

De SERV is vragende partij voor netbeheerders die efficiënt werken en een veilig en betrouwbaar net verzekeren, en voor de nodige maatregelen van de overheid en de regulator om dat te realiseren en te bewaken. De SERV is echter niet overtuigd dat een fusie veel extra efficiëntiewinsten zal opleveren en wijst erop dat een fusie ook nadelen kan hebben. Nader onderzoek lijkt wenselijk om hierover uitsluitsel te geven, waarbij de onderstaande elementen meegenomen moeten worden.

Economies of scale

Door op een grotere schaal te werken kan een onderneming zijn kosten drukken (schaalvoordelen). Daarom kan ook gedacht worden aan het inperken van bepaalde

vaste kosten door ondernemingen te clusteren. Ook kunnen de kosten voor het beheer van het net 'gedeeld' worden waardoor een efficiënter beheer mogelijk is. Dit zijn theoretische veronderstellingen waarvan het resultaat in de praktijk afhangt van de situatie.

Om hierover een duidelijke uitspraak te kunnen doen, is het nodig dat concreet wordt onderzocht wat de kostenstructuur is van de betrokken ondernemingen. De kostenstructuur van DNB's bestaat grotendeels uit kapitaalkosten ten gevolge van investeringen in de infrastructuur. Hier kan een fusie wellicht niet veel winst opleveren. Overigens zijn de netbeheerders reeds gegroepeerd in werkmaatschappijen (Eandis en Infrax) waardoor een gezamenlijk beheer al mogelijk is. De operationele kosten zijn daardoor reeds in dalende lijn. Zo zou Eandis de voorbije 5 jaar 20% bespaard hebben op haar beheersbare kosten. Deze kosten zouden echter maar een fractie vormen van de totale kosten. Ook Infrax zou voor de periode 2003-2012 een daling van de totale kosten exclusief ODV's (elektriciteit) gekend hebben van 20%. Een fusie van de DNB's lijkt dus weinig extra meerwaarde te hebben op het vlak van operationele werking.

Daarnaast is het van belang om na te gaan wat de optimale schaalgrootte is van een 'te bedienen' regio en moet nagedacht worden over de gepaste afbakening van die gebieden (bv. stedelijke gebieden vs. historische ontwikkeling van het net).

Benchmarking en vergelijking

Vergelijking en benchmarking houdt bedrijven scherp en stimuleert de efficiëntie wat in het voordeel van de consument kan spelen. Vergelijking en benchmarking zijn echter niet eenvoudig. Belangrijke voorwaarden zijn een sterke, deskundige regulator met voldoende informatie- en onderzoeksbevoegdheden, en voldoende vergelijkbare ondernemingen zijn om een vergelijking mogelijk te maken.

Een fusie kan dan nadelen hebben voor de beschikbaarheid van maatregelen en instrumenten die door de overheid en de regulator kunnen worden ingezet om de efficiëntie en de kwaliteit van de dienstverlening van de netbeheerders te verbeteren en te bewaken. Een fusie van de DNB's maakt immers onderlinge vergelijking en benchmarking in Vlaanderen onmogelijk. Wel blijft een (gedeeltelijke) benchmarking met het buitenland mogelijk, al is dat vaak moeilijker door gebrek aan informatie of verschillen in regelgeving. Een fusie van Eandis en Infrax heeft niet enkel gevolgen op voor de vergelijkings- en benchmarkingmogelijkheden op het vlak van kosten.

Niet alleen het vergelijken van kosten, efficiëntie en kwaliteit is mogelijk bij meerdere DNB's. Zij zullen in de praktijk soms kiezen voor een verschillende aanpak met betrekking tot (innovatieve) methodes en technologieën, wat toelaat om die te vergelijken en een maatschappelijk optimale keuze te maken¹. Het bestaan van meerdere netbeheerders of werkmaatschappijen kan dus een klimaat scheppen waarbij de strategieën van de netbeheerders kunnen verschillen, wat voordelen kan meebrengen voor het gebruik van concurrerende technologische substituten.

¹ Zo hebben Infrax en Eandis een andere communicatietechnologie gebruikt in hun proefproject slimme meters. Het Infrax-concept maakt gebruik van de kabellijnen terwijl het Eandis-concept gebruik maakt van de bestaande internetverbindingen. Van beide toepassingen is een kosten-baten analyse uitgevoerd en werden elkaars toepassingen kritisch bestudeerd door de andere partij.

Anderzijds kan het gebruik van verschillende technologische substituten juist een belemmering in uniformiteit en compatibiliteit betekenen wat bijkomende nadelen heeft. Technologische alternatieven kunnen ook door dezelfde netbeheerder in aparte proefprojecten worden uitgetest, al vergt dit ook transparantie en politieke en maatschappelijke sturing.

Economies of scope

Om de efficiëntie van de netbeheerders te vergroten, moet er naast mogelijke schaafeffecten (economies of scale) ook gekeken worden naar mogelijke synergie-effecten (economies of scope) die kunnen optreden.

Synergie-effecten² doen zich voor wanneer de gezamenlijke productie van twee of meer goederen goedkoper is dan het produceren van dezelfde hoeveelheden in aparte ondernemingen. Zo kan gedacht worden aan synergie-effecten bij de elektriciteitsdistributienetbeheerder wanneer elektriciteitsdistributie samen wordt georganiseerd met de waterdistributie, riolering, kabeldistributie en/of gasdistributie. Ook kan gedacht worden aan warmtenetten in het kader van de klimaatdoelstellingen.

In dergelijke gevallen kan het aanleggen en beheeren van de infrastructuur efficiënter gebeuren in één onderneming. Zo kunnen aansluitingen van gezinnen en bedrijven gecoördineerd worden, alsook netuitbreidingen, netvernieuwingen en netverplaatsingen op elkaar afgestemd worden waardoor minder hinder ontstaat bij werken op het openbare domein. Verder ontstaat zo ook een uniek aanspreekpunt voor de klanten en kan de dienstverlening gestroomlijnd worden. De huidige netbeheerders en werkmaatschappijen maken hier reeds gebruik van. Zo beheert Infrax³ naast de elektriciteit- en gasdistributie ook de distributie van kabeltelevisie en riolering. Anderzijds heeft Eandis mee 'Synductis'⁴ opgericht om de synergie tussen nutsbedrijven te optimaliseren. Vooral met de telecomsector zijn er nog synergiën mogelijk. In het kader van de mogelijke uitrol van digitale meters en het verslimmen van het net lijken de energie- en telecomsector naar elkaar toe te groeien. Digitale meters zijn een groeimarkt voor de telecomoperatoren terwijl bepaalde DNB's interesse tonen voor de aanleg en beheer van telecom als bijkomend net.

Het voorgaande neemt niet weg dat er ook belangrijke synergie-effecten kunnen worden gerealiseerd zonder dat sprake is van één onderneming die alle infrastructuur beheert. Zo kunnen publieke leidingstraten worden voorzien in bv. nieuwe woonwijken waarbij ook toekomstige toevoegingen of aanpassingen aan het leidingennet kunnen gebeuren met minimale kosten en hinder.

Zoals de toelichting bij het voorstel van decreet terecht aangeeft, moet in elk geval nagedacht worden over welke activiteiten deel moeten uitmaken van het takenpakket

² Sommige studies tonen aan dat 'multi utility bedrijven' synergievoordelen hebben. Zie bijvoorbeeld: Filippini M. en Farsi M., 2008. Cost efficiency and scope economies in multi output utilities in Switzerland.

³ Ook binnen de Infrax-groep worden de elektriciteits-, aardgas-, kabel- en rioleringsnetten momenteel niet altijd door dezelfde netbeheerder beheerd (bv. PBE/Riobra/Intergas).

⁴ Dit initiatief kwam tot stand in overleg met de Vlaamse steden en gemeenten om investeringswerken aan de nutsinfrastructuur beter te coördineren. Door de infrastructuurwerken van verschillende nutsbedrijven in de Vlaamse steden en gemeenten op elkaar af te stemmen, verbetert Synductis de snelheid van werken en interventies, de flexibiliteit in de planning en de kwaliteit van de nazorg.

van de gefuseerde netbeheerder indien deze optie gekozen wordt. Zo zijn de activiteiten van de DNB's onder de werkmaatschappij Infrax ruimer en omvatten ze ook het beheer van onder andere het rioleringsnetwerk. Een fusie betekent dus een stroomlijning en afstemming van de activiteiten van alle DNB's. Er moet nagedacht worden over welke nutsvoorzieningen moeten beleverd worden door de resulterende Vlaamse netbeheerder.

4. Eengemaakt nettarieef

Meer genuanceerd debat nodig

De SERV begrijpt de vraag naar een verdergaande solidarisering van de kosten via één eenheidstarief in heel Vlaanderen, maar vindt dat dit debat genuanceerder is dan nu soms wordt voorgesteld.

Ten eerste moet een onderscheid worden gemaakt tussen kosten waarvan het duidelijk is dat solidarisering wenselijk is, en kosten waarvoor dat minder duidelijk is.

Ten tweede maakt een fusie van netbeheerders solidarisering van kosten eenvoudiger, maar solidarisering is ook mogelijk zonder zo'n fusie. Een fusie van netbeheerders is geen noodzakelijke voorwaarde voor de realisatie van (meer) geharmoniseerde tarieven. Een argument⁵ dat soms wordt aangehaald voor een fusie van de DNB's is de Europese Energierichtlijn die de voorwaarde van kostenreflectiviteit zou opleggen, met name dat kosten moeten aangerekend worden daar waar ze worden veroorzaakt. Hierdoor zou ook de beperkte solidarisering die vandaag al bestaat⁶, moeten ophouden te bestaan. De SERV is echter niet overtuigd van deze interpretatie van de richtlijn. Kostenreflectiviteit is niet in strijd met een (gedeeltelijke) harmonisatie van de tarieven voor bepaalde kostensoorten (zie verder). Indien men dat wil, is er dus ruimte voor een harmonisatie van de tarieven zonder dat dit noodzakelijk moet samengaan met een fusie van de DNB's.

De discussie over (eengemaakte) nettarieven kan en moet dus ook los van discussie over fusie van netbeheerders gebeuren. Ze moet gevoerd worden als onderdeel van de bredere discussie over een efficiënte en rechtvaardige financiering van de netinvesteringen en van het energiebeleid in het algemeen. Op deze punten wordt hierna verder ingegaan.

Solidarisering van kosten

De SERV heeft zelf in eerdere adviezen gevraagd dat de financiering van het Vlaamse groene stroom- en WKK-ondersteuningsbeleid via de distributienettarieven en via de transmissienettarieven nauwer gereguleerd zou worden, waarbij de politieke overheid de kostenverdeling tussen bedrijven en gezinnen bepaalt en een volledige solidarisering tussen netbeheerders zorgt voor uniforme doorrekening in heel Vlaanderen.

⁵ Zie o.a. vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eyden tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de gevolgen van de hervormingsplannen van Eandis – 1168 (2012-2013)

⁶ Zie hiervoor de mededeling van de VREG van 5 maart 2013 met betrekking tot de principes en procedure ter implementatie van het solidariteitsmechanisme. MEDE-2013-02

Vandaag bestaat er immers geen uniformiteit in de doorgerekende kosten van dat beleid in de verschillende netgebieden omdat de gemaakte kosten kunnen verschillen en ze niet volledig gesolidariseerd worden. In sommige regio's wordt immers meer decentrale capaciteit bijgebouwd dan in andere regio's. Dat leidt bij een gelijk verbruiksprofiel tot verschillende bijdragen alleen omdat men bij een andere netbeheerder is aangesloten. Hierdoor ontstaat bij onvolledige solidarisering een regionaal onevenredige lastenverdeling tussen netbeheerders en eindklanten om een regionale of landelijke doelstelling voor hernieuwbare energie en WKK te realiseren. Volgens de SERV is dat onwenselijk en moet dus werk gemaakt worden van een solidarisering van deze kosten en een uniformisering van de doorrekening ervan. Deze redenering kan wellicht ook worden gevolgd voor een aantal andere kosten.

Een eengemaakt nettarief

Veel minder duidelijk is of de voorgaande redenering moet gelden voor alle kosten. Er is dus een discussie nodig over wat men wenst te solidariseren en wat niet: enkel de solidarisering van openbare dienstverplichtingen, al dan niet geheel (bv. enkel de kosten van de groenestroom- en WKK certificaten, de kosten van (bepaalde) sociale ODV's) of ook andere kosten die de netbeheerders maken en zo ja welke en waarom?

In die keuze moeten criteria van rechtvaardigheid en efficiëntie (allocatie) een rol spelen. Dat heeft voor gevolg dat er vandaag geen uitspraak kan worden gedaan over de wenselijkheid van een eenheidstarief. Hiervoor ontbreekt de nodige analyse en onderbouwing. Een eenheidstarief, net als een fusie van de netbeheerders, heeft immers voor- en nadelen. Een eengemaakt tarief veroorzaakt bv. belangrijke tariefverschuivingen tussen gezinnen/bedrijven in verschillende netgebieden. Dat betekent hogere tarieven voor sommigen en lagere voor anderen en dus winnaars en verliezers. Bij een eengemaakt tarief verliest men ook sturingsmogelijkheden (ook in functie van duurzame ontwikkeling) en beperkt men de kostenreflectiviteit, wat nadelen heeft voor de responsabilisering en voor de efficiëntie, zowel op bedrijfsniveau (netbeheerders) als op maatschappelijk niveau (allocatie).

Met andere woorden: in geval de kosten grotendeels veroorzaakt worden door het beleid op Vlaams niveau (bv. ODV's) kan een solidarisering wenselijk blijken; als de kosten voornamelijk bestaan uit de eigen werking van de DNB kan een solidarisering onwenselijk blijken.

Financiering en tarifiering

De stijging van de nettarieven in Vlaanderen is niet zozeer het gevolg van inefficiënties in het netbeheer maar vooral van de toename van het aandeel dat de ODV's⁷ in de kosten innemen. De operationele kosten van de netbeheerders zijn gedaald de voorbije jaren (cf. supra) maar die kostenafname wordt ruimschoots teniet gedaan door de stijgende kosten van de ODV's.

Een fusie van de netbeheerders zal daar geen soelaas brengen. De echte oplossing ligt in het overheidsbeleid zelf en in een meer efficiënte en rechtvaardige financiering van het energiebeleid dat nu (grotendeels) via de nettarieven verloopt. De overheveling

⁷ Volgens Eandis maken de kosten ten gevolge van de ODV verplichtingen reeds 46% van het distributienettarief uit. (Presentatie Eandis - Walter Van den Bossche - n.a.v. SERV studiedag "10 jaar vrijmaking van de Vlaamse elektriciteits- en gasmarkt).

van de bevoegdheid inzake distributienettarieven naar de gewesten is het geschikte moment om dit debat eindelijk te voeren. Alternatieve financieringsmethoden voor de ODV's zijn mogelijk en kunnen eveneens zorgen voor een uniforme verrekening in heel Vlaanderen, en moeten dus mee bekeken worden⁸.

Naast de financieringswijze moeten ook goed uitgedachte richtsnoeren worden ontwikkeld voor de nettarieven en moet nagedacht worden over de aangewezen tariefmethodologie en tariefstructuur⁹. Ook hier zijn er meerdere mogelijkheden en zullen afwegingen nodig zijn.

Dit zijn voor de SERV belangrijke(re) discussies die gevoerd moeten worden, en waarvan de discussie over een eengemaakt nettariaf onderdeel is.

5. Toekomst van de organisatie van het netbeheer

Aansturing van het netbeheer

Een specifieke betrachting van het voorstel van decreet is om via de oprichting van een EVA voor het netbeheer in Vlaanderen te zorgen voor een betere aansturing. De SERV vindt het debat over publiek aandeelhouderschap, eigendom en de wijze van aansturing van netbeheerders belangrijk. Het voorstel van decreet lijkt wel abstractie te maken van de instrumenten die het derde energiepakket voorziet zoals een degelijke, sluitende regelgeving, reglementen en richtsnoeren, en een performante en onafhankelijke regulator.

Organisatie van het netbeheer

Het voorstel van decreet bevat een lijst van taken van het VEDNB. De taken van de netbeheerders moeten volgens de SERV onderdeel zijn van een toekomstvisie op de organisatie van het netbeheer in Vlaanderen. Het lijkt dus nodig om de voorstellen te kaderen binnen deze ruimere discussie.

Er ontstaan in de energiesector immers volop nieuwe marktmodellen en rollen, onder andere inzake het databeheer, digitalisering van metingen (elektriciteit, gas, water, warmte, etc), flexibiliteit (vraagsturing, ancillary services) en nieuwe energiediensten en -toepassingen (warmtenetten, elektrische wagens, etc.) Het energielandschap zal sterk wijzigen, net als de rol van de distributienetbeheerders daarin, met verschillende belangrijke vraagstukken voor gevolg.

Daarnaast krijgen de netbeheerders vandaag, omwille van budgettaire overwegingen of personeelsgebrek bij de overheid, steeds meer uitvoerende taken opgelegd die volgens de SERV veeleer bij de overheid zelf thuishoren, zonder dat daaraan een visie of debat is voorafgegaan over de rol van de netbeheerders in de Vlaamse energiemarkt.

De SERV heeft in eerdere adviezen reeds gewezen op het maatschappelijk karakter van dit debat, dat in alle transparantie zou gevoerd moeten worden.

⁸ SERV, Minaraad (2011b). Advies Hernieuwbare Energie, 16/17 november 2011.

⁹ Zie SERV (2012). SERV-akkoord over de uitvoering van de 6e Staatshervorming in Vlaanderen. 27 juni 2012 en SERV (2013). Advies over de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG), 11 maart 2013.

Rol van de gemeentes

Daarbinnen moet ook de rol van de gemeentes en intercommunales in het netbeheer aan bod komen, en de voor- en nadelen van de eventuele oprichting van een Vlaams Energiedistributienetbedrijf in dat verband. De oprichting van een Vlaams Energiedistributienetbedrijf heeft immers gevolgen voor het financiële beheer van de steden en gemeentes die nu participeren in de intercommunales. Terzake zijn er vragen bij de juridische en financiële haalbaarheid van deze operatie. Het lokale aandeelhouderschap heeft ook voordelen, zoals lokale verankering, die kunnen wegvallen bij een fusie.

Principes deugdelijk bestuur

Het voorstel van decreet bevat een reeks bepalingen die aansluiten bij principes van deugdelijk bestuur op het vlak van transparantie, raad van bestuur, onverenigbaarheden enz. De SERV merkt op dat die ook zouden kunnen worden opgelegd aan de bestaande netbeheerders, los van de discussie over één Vlaamse energiedistributienetbeheerder. De SERV vraagt dat hiervan hoedanook werk wordt gemaakt.